

Interview met Hans Biesheuvel
door André de Vos
fotografie Willy Slingerland

HANS BIESHEUVEL PLEIT VOOR EEN APART MKB-BELEID

Hans Biesheuvel (1965) zat op het Vrijzinnig Christelijk Lyceum in Den Haag. Hij werkte kort op het Ministerie van Verkeer en Waterstaat en haalde toen zijn Heao-diploma. In 1988 startte hij een technische groothandel, net als zijn vader en opa. Na twee jaar bracht hij de drie bedrijven onder in de Biesheuvel Groep. In 2000 verkocht Biesheuvel de groothandel en startte een nieuw bedrijf: PGZ, dat actief is in de DHZ-handel. Een jaar later richtte hij ook investeringsmaatschappij Habest op. In 2011 werd Biesheuvel voorzitter van MKB Nederland. Daar vertrok hij twee jaar later. Vervolgens richtte hij met Mirjam Bink ONL voor Ondernemers op. Daarnaast heeft hij verschillende commissariaten bij ondernemingen. Biesheuvel woont samen en heeft drie dochters.

Er moet apart beleid komen voor het midden- en kleinbedrijf, vindt Hans Biesheuvel. De oud-MKB Nederland-voorzitter zet zich nu met zijn eigen club ONL voor Ondernemers in voor de kleine ondernemer. "Ik ben voor de overleg-economie, maar tegen de huidige polder."

De afspraak met Hans Biesheuvel loopt wat uit. De agenda van de ondernemer én ondernemersvertegenwoordiger is dichtgeslibd na de start van de eigen bank van ONL voor Ondernemers. Een nieuw initiatief van Biesheuvel om de vastgelopen financiering in het mkb op gang te helpen.

Het knelpunt bij de financiering van het mkb is niets nieuws. Zelfs ECB-president Mario Draghi breekt zich het hoofd over hoe kleine bedrijven weer aan geld kunnen komen. Anders dan Draghi kan Biesheuvel de geldkraan niet openzetten. Hij hoopt met De Nieuwe OndernemersBank in Nederland financiers en ondernemers dicht bij elkaar te brengen.

Ik had verwacht dat banken de regiefunctie zouden oppakken

"De geldstroom van banken richting mkb is opgedroogd. Pijnlijk, omdat banken in Nederland traditioneel de belangrijkste financieringsbron zijn. Toen ik zelf begon, was de bank het enige kanaal. Maar sinds de crisis hebben banken geen interesse meer in kleine leningen, tot pakweg anderhalf miljoen euro. Te bewerkelijk, te weinig winstgevend, bovendien aan ondernemingen zonder track record en zonder eigen vermogen. Daar willen banken zich niet aan branden, zeker niet in een tijd dat toezicht-houders eisen dat banken hun eigen financiële buffers versterken. Inmiddels hebben veel banken niet eens meer de kennis en ervaring in huis om het mkb te helpen."

Kan Biesheuvel nog begrip opbrengen voor de terughoudendheid van banken met leningen; hij begrijpt niet dat ze zich zo drastisch uit de mkb-markt hebben teruggetrokken. "Ik had verwacht dat banken de regiefunctie zouden oppakken. Financiers en ondernemers bij elkaar brengen. Maar dat hebben ze ook niet gedaan. Dan gaan wij het maar doen."

De Nieuwe OndernemersBank moet de plaats worden waar verschillende financieringsvormen, zoals kredietunies, leasemaatschappijen, crowdsourcing, aandelen- en obligatieplatforms en banken in contact kunnen komen met ondernemers die financiering zoeken. Daarnaast gaat de bank ook het beheer van de leningen en de

er weer van personeel aan te nemen. Natuurlijk moet er een vangnet zijn als je ziek bent, maar waarom moet de ondernemer al die lasten dragen?"

Biesheuvel vindt dat de wet- en regelgeving verouderd is, te veel toegesneden op grote bedrijven, terwijl die grote bedrijven sinds de crisis aan belang hebben ingeboet. Ook het polderoverleg wordt gedomineerd door de 'oude economie': VNO-NCW waarin grote bedrijven de dienst uitmaken en de FNV met een verouderde achterban van witte werknemers. "Bij de vijf grootste ondernemingen van Nederland zijn 200.000 banen verloren gegaan. Kijk naar bedrijven als Philips en KPN. Voor een deel is het werk verdwenen of naar het buitenland gegaan, maar er is ook veel werk ondergebracht in kleinere bedrijven, omdat die grote onderneming ook flexibeler wil zijn. Het mkb is nu goed voor 60 procent van de werkgelegenheid, dat was voor de crisis 40 procent. Daar moeten we onze wetgeving, fiscaal beleid en financieringsmogelijkheden op aanpassen. Klein is het nieuwe groot."

Op die nieuwe werkelijkheid moeten we onze economie inrichten

De economie die draait op grote ondernemingen en langdurige dienstverbanden komt niet meer terug, stelt Biesheuvel. De toekomst is aan de kleine en flexibele bedrijven. Professionals die dan weer een tijdje in dienst zijn, dan weer een tijdje voor zichzelf werken. Of een combinatie daarvan, zoals zijn eigen vrouw, die naast haar baan bij KLM een eigen bedrijfje heeft. "Alles moet flexibeler, wendbaarder. De levensduur van ondernemingen is sterk ingekort. Nieuwe bedrijven gaan in no-time van niets naar miljardenonderneming. Zie Facebook, Uber. De waarde zit hem niet in de grote kapitaalgoederen of de duizenden werknemers, maar in het idee, het ondernemerschap. Op die nieuwe werkelijkheid moeten we onze economie inrichten."

In de visie van Biesheuvel worden arbeidscontracten vervangen door employabilitycontracten van drie tot vijf jaar. Daarin maken werkgever en werknemer afspraken over werk, maar ook over verlof, ontwikkeling en studie. Na afloop van het contract kunnen de twee partijen besluiten met elkaar verder of uit elkaar te gaan. Doordat de werknemer tijdens de contractperiode blijft werken aan zijn eigen ontwikkeling, blijft hij aantrekkelijk voor andere bedrijven.

"De zekerheid van een vaste baan is een illusie geworden. We moeten in andere zekerheden investeren. Jezelf ontwikkelen, zelf dingen ondernemen. Er zitten miljarden in scholingsfondsen. Benut dat geld voor de versterking van het aanpassingsvermogen van de individuele werknemer, zodat die het verdwijnen van dat vaste contract kan opvangen."

Europarlementariërs zijn hartstikke blij dat ze eindelijk eens met echte ondernemers praten en niet met vertegenwoordigers

Biesheuvels snelle vertrek bij MKB Nederland baarde twee jaar geleden opzien. Zeker toen hij kort daarna zijn eigen club van 'bevlogen ondernemers' oprichtte. Hij bleek niet op zijn gemak in de bestaande overlegcultuur met sociale partners en overheden. "Ik ben helemaal voor een overlegeconomie, maar het huidige poldermodel is verouderd. Gebaseerd op een economie die er niet meer is. ONL wil de

nieuwe ondernemers, de kleine, innovatieve ondernemers, een stem geven en bij elkaar brengen. Ook wij praten met vakbonden en wetenschappers, maar op een andere manier. In het CAO-diner denken we na over de toekomst van de cao. Ik ga de regio in om met ondernemers te praten. Een keer per maand zit ik met een groep Nederlandse ondernemers een dag in Brussel. Dan praten we met Europarlementariërs, commissarissen, lobbyisten. Die mensen zijn hartstikke blij dat ze eindelijk eens met echte ondernemers van vlees en bloed praten en niet met vertegenwoordigers."

Ondernemen, dat deed je niet. Dat was voor mannen in foute pakken en foute auto's

Biesheuvel is al zijn hele leven ondernemer. Vanzelfsprekend, hij groeide op in een ondernemersfamilie. Toen hij 12 werd, vond zijn vader het hoog tijd dat hij in 'de zaak' kwam, een technische groothandel. Biesheuvel vond het zelf wel zo verstandig om eerst nog even zijn atheneum af te maken. Dat mocht, als hij daarnaast maar in het familiebedrijf kwam werken. Met zijn middelbareschooldiploma op zak koos Biesheuvel alsnog snel voor het ondernemerschap. Niet bij zijn vader in de zaak, maar met een eigen bedrijf, ook een technische groothandel. Daar had-ie nu eenmaal verstand van. "Ik zat op het Vrijzinnig Christelijk Lyceum in Den Haag. Al mijn klasgenoten gingen studeren in Leiden. Ondernemen, dat deed je niet. Dat was voor mannen in foute pakken en foute auto's. Tedje van Es-types. Ik lag er echt uit bij mijn vrienden. Maar ik kón niet anders. Een baan is niets voor mij."

De opvattingen over ondernemen zijn inmiddels wel veranderd, merkt Biesheuvel aan zijn drie dochters. Twee zitten er nog op de middelbare school, één studeert. "Ik laat ze de vrije keuze. Voor jezelf beginnen is nu veel geaccepteerder, al kan er in het onderwijs wel meer aan worden gedaan. Ik houd geregeld spreekbeurten op scholen en dan merk ik dat veel jongeren nog geen idee hebben. Jongeren zijn ondernemender geworden, maar ondernemer zijn is toch iets anders. Een ondernemer wil groeien, risico's nemen, succesvol zijn. Daar moeten we als maatschappij de ruimte aan geven."

De Brabantse ondernemer Wim van der Leegte is voor Biesheuvel een groot voorbeeld. Een zelfstandig ondernemer die Nedcar open houdt,

waar grote autobedrijven er geen brood meer in zien. Maar de economie draait niet alleen op dit soort iconen. "Groeien of verdwijnen is onzin. Ik heb veel respect voor de kleine ondernemer die er met een paar man personeel in slaagt om zijn bedrijf 30, 40 jaar te runnen. Zo lang succesvol ondernemen, met alle veranderingen in de maatschappij en de wetgeving, is een enorme prestatie."

De hoognodige vereenvoudiging van het belastingstelsel is op de lange baan geschoven

Die ondernemers hebben behoefte aan continuïteit, eenvoud en helderheid. Niet de zaken waarin het Nederlandse beleid uitblinkt. Regelingen die succesvol zijn in het ondersteunen van startende en innoverende ondernemers (zelfstandigenaftrek, WBSO) worden versoberd zo gauw ze te veel kosten. Ondernemers hebben sinds de crisis te maken met een toenemende belastingdruk. De hoognodige vereenvoudiging van het belastingstelsel is op de lange baan geschoven. Biesheuvel is niet per se groot fan van subsidies of regelingen. "Het is belangrijker dat regelgeving eenvoudiger wordt en niet elk jaar verandert. Ik wil best risico's nemen als ondernemer, maar dan moet ik weten waar ik aan toe ben op gebied van wet- en regelgeving. Anders doe ik die investering niet, of neem ik geen personeel aan. En dat is een slechte zaak voor mij en voor de Nederlandse economie."

In Den Haag ziet hij veel plannen om ondernemerschap te stimuleren en ondersteunen, maar weinig concrete acties. "De politiek is zo gefragmenteerd, dat bevordert de besluitvorming niet bepaald. Bovendien is er veel regeldrift en herverdelingsdrift. Er wordt nodeloos geld rondgepompt. En dan hebben we het alleen over Nederland. De economie wordt steeds internationaler. Je wilt niet weten hoe verschillend alleen al de btw-wetgeving is. Ik ben voorstander van een Europese BV, waarmee je in alle lidstaten op dezelfde manier belast zou worden. Wiebes heeft daar wel oren naar, maar dat is toekomstmuziek. Laten we het beleid eerst in Nederland maar eens overzichtelijker maken. We zijn de afgelopen dertig jaar één van de meest welvarende landen ter wereld geworden. We moeten nu de voorwaarden scheppen om dat te blijven." ◀◀

▶▶ begeleiding van ondernemers doen. "Er is genoeg geld in Nederland, maar aanbieders en vragers hebben moeite elkaar te vinden. Er is nu geen logische plek waar de twee partijen samen komen. In het financieringsmodel dat ons voor ogen staat is er niet langer één financier, de bank, maar wordt de financiering geregeld met verschillende partijen. Elke financier neemt een stukje van de pizza voor zijn rekening."

Misschien moet je aftrekposten creëren voor deelnemingen in ondernemingen

De nieuwe mkb-bank moet het ondernemingsklimaat voor mkb moeten beter. ONL pleit voor specifiek fiscaal beleid voor kleine bedrijven: 'fiscaal en risico light'. Zo wil Biesheuvel dat het verschil tussen vreemd en eigen vermogen wordt opgeheven. Leningen zijn nu aantrekkelijker dan risicovol investeren, waardoor veel kleine ondernemingen te weinig eigen vermogen hebben. "Misschien moet je aftrekposten creëren voor deelnemingen in ondernemingen."

Ook op andere terreinen moet het beleid worden aangepast. De nieuwe wet Werk en Zekerheid is Biesheuvel een doorn in het oog. "Een politiek compromis." Juist het starre arbeidsrecht werkt verlamdend op kleine ondernemers, stelt Biesheuvel. "Twee jaar doorbetaling bij ziekte is een van de 'killers' op de arbeidsmarkt. Dat is voor kleine ondernemers niet op te brengen. Het is een van de redenen dat er zoveel zzp'ers zijn, of zp'ers, zelfstandig professionals, zoals ik ze liever noem. Aan de ene kant werken kleine bedrijven liever met zp'ers, aan de andere kant weerhoudt die wetgeving zp'ers